

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (DESI) 2018, ziņojums par Latviju

2018.gada 9.augusts

Edmunds Beļskis,
VARAM Valsts sekretāra vietnieks
informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jautājumos

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss - DESI

DESI- atspoguļo dalībvalstu progresu digitalizācijas jomā

1. Savienojamība (25%)	Fiksētās platjoslas pārklājums, mobilās platjoslas pārklājums un cenas
2. Cilvēkkapitāls (25%)	Interneta izmantošana, digitālās pamatprasmes un IKT speciālisti
3. Interneta lietošana (15%)	Satura, sakaru un tiešsaistes darījumu izmantošana iedzīvotāju vidū
4. Digitālo tehnoloģiju integrācija (20%)	Uzņēmējdarbības digitalizācija un e-komercija
5. Digitālie publiskie pakalpojumi (15%)	E-pārvalde un e-veselība

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

DESI indeksa struktūra I

1 - Savienojamība (Connectivity)

- Fiksētās platjoslas pārklājums (1.a.1 Fixed Broadband Coverage)
- Fiksētās platjoslas izmantošana (1.a.2 Fixed Broadband Take-up)
- 4G pārklājums (1.b.1 4G Coverage)
- Mobilās platjoslas izmantošana (1.b.2 Mobile Broadband Take-up)
- Ātrdarbīgas platjoslas (NGA) pārklājums (1.c.1 Fast Broadband (NGA) Coverage)
- Ātrdarbīgas platjoslas izmantošana (1.c.2 Fast Broadband Take-up)
- Īpaši ātrdarbīgas platjoslas pārklājums (1.d.1 Ultrafast Broadband Coverage)
- Īpaši ātrdarbīgas platjoslas izmantošana (1.d.2 Ultrafast Broadband Take-up)
- Platjoslas cenu indekss (1.e.1 Broadband Price Index)

2 - Cilvēkkapitāls (Human Capital)

- Interneta lietotāji (2.a.1 Internet Users)
- Pamata digitālās prasmes (2.a.2 Basic Digital Skills)
- Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju speciālisti (2.b.1 ICT Specialists)
- Zinātni, tehnoloģiju, inženierzinātni un matemātikas absolventi (2.b.2 STEM Graduates 20-29years old)

3 - Interneta lietošana (Use of Internet)

- Ziņas (3a1 News)
- Mūzika, video, spēles (3a2 Music, Videos and Games)
- Video pēc pieprasījuma (3a3 Video on Demand)
- Video zvani (3b1 Video Calls)
- Sociālie tīkli (3b2 Social Networks)
- Banku pakalpojumi (3c1 Banking)
- Iepirkšanās (3c2 Shopping)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

DESI indeksa struktūra II

4 - Digitālo tehnoloģiju integrācija (Integration of Digital Technology)

- Elektroniskā informācijas apmaiņa (4a1 Electronic Information Sharing)
- Radiofrekvenciālā identifikācija (RFID) (4a2 RFID)
- Sociālie plašsaziņas līdzekļi (4a3 Social Media)
- E-rēķini (4a4 eInvoices)
- Mākonis (4a5 Cloud)
- MVU, kas pārdod tiešsaistē (4b1 SMEs Selling Online)
- E-komercijas apgrozījums (4b2 E-commerce Turnover)
- Pārdošana tiešsaistē pāri robežām (4b3 Selling Online Cross-border)

5 - Digitālie publiskie pakalpojumi (Digital Public Services)

- E-pārvaldes lietotāji (5a1 eGovernment Users)
- Automātiski daļēji aizpildītas veidlapas (5a2 Pre-filled Forms)
- Tiešsaistes pakalpojumu pilnīgums (5a3 Online Service Completion)
- Digitālie publiskie pakalpojumi uzņēmumiem (5a4 Digital Public Services for Businesses)
- Atvērtie dati (5a5 Open Data)
- E-veselības pakalpojumi (5b1 eHealth Services)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Metodoloģija – datu avoti

- Eurostat - Community survey on ICT usage in Households and by Individuals
- eGovernment Benchmark
- European PSI Scoreboard
- Avots: <http://digital-agenda-data.eu/datasets/desi/visualizations>

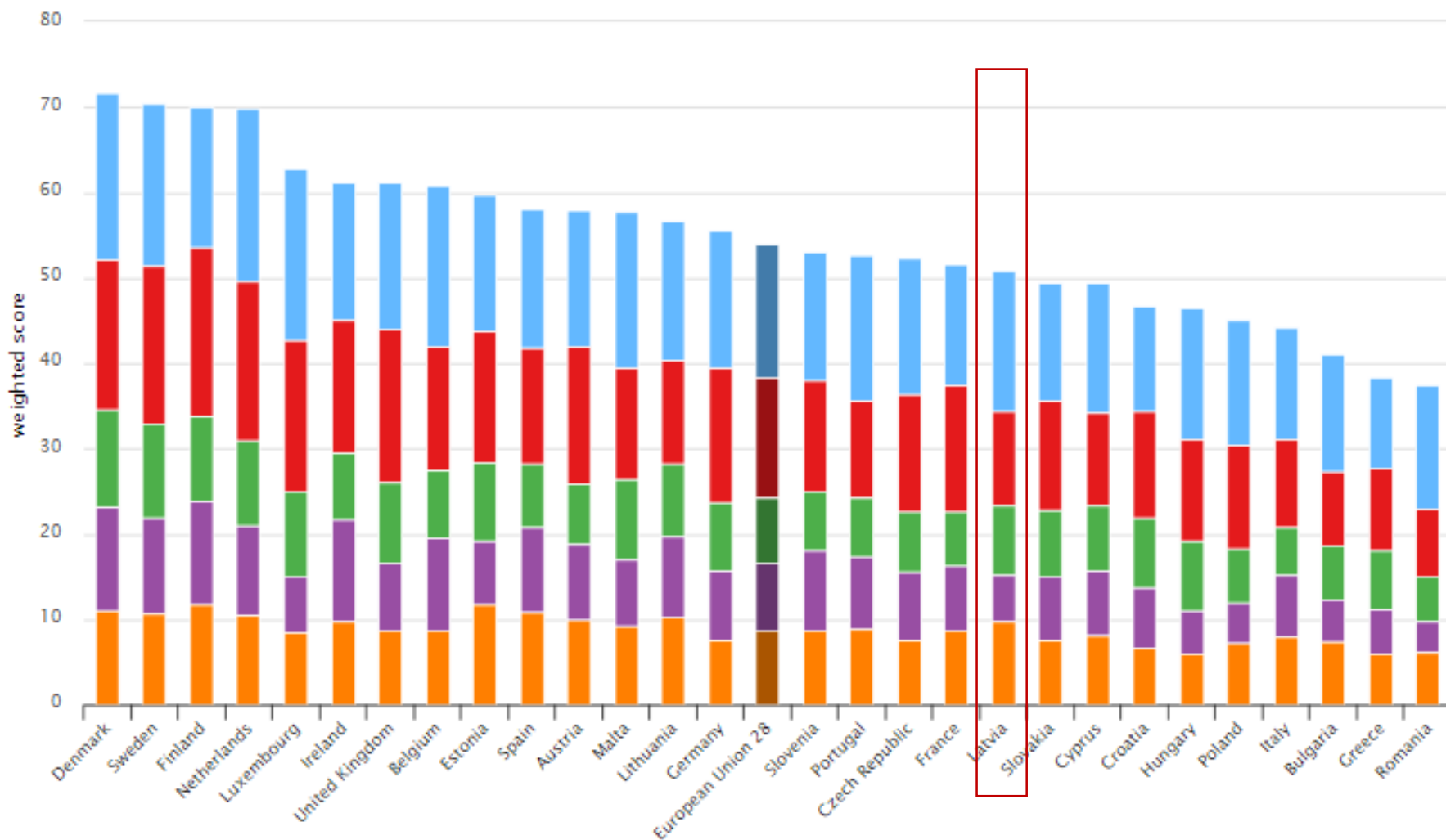

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

DESI indekss

- 1. Savietojamība
- 2. Cilvēkkapitāls
- 3. Interneta lietošana
- 4. Digitālo tehnoloģiju integrācija
- 5. Digitālie publiskie pakalpojumi

Digital Economy and Society Index, by Main Dimensions of the DESI

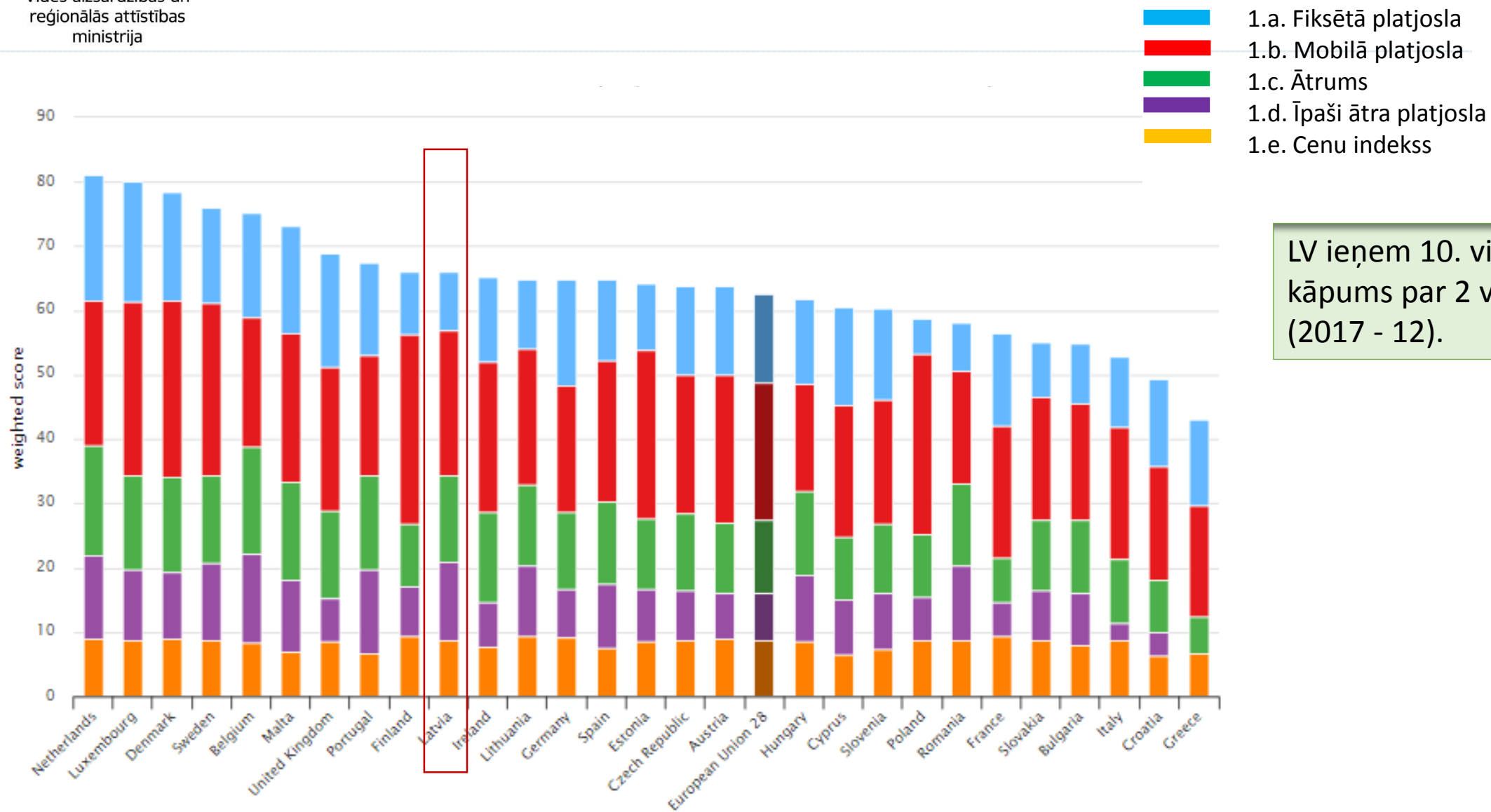
- Latvija ieņem 19.vietu (2017 - 19). Latvijas digitalizācijas līmenis atbilst ES vidējam.
- Panākts ievērojams progress digitālo publisko pakalpojumu jomā, progress panākts arī savienojamības dimensijā.
- Vienlaikus, mūsu iedzīvotāju digitālo prasmju līmenis ir zems, zema ir digitālo tehnoloģiju izmantošana uzņēmējdarbībā.

Rezultāti dimensijās

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

1. Savienojamība

LV ieņem 10. vietu ES,
kāpums par 2 vietām
(2017 - 12).

1. Savienojamība - 2018.gada salīdzinājums ar 2017.gadu

- Savienojamības dimensijā Latvija ir 10.vietā ES
- Zema vieta fiksētajā platjoslā (24.vieta), ko kompensē mobilās platjoslas pieejamība (12.vieta)
- Ir pieejams un daudzi lieto īpaši ātrdarbīgu platjoslas pieslēgumu (5.vieta)
- Platjoslas cenu indekss Latvijā ir ES vidējās vērtības līmenī (14.vieta).

1 Savienojamība	Latvija		Grupa	ES
	vieta	rezultāts	rezultāts	rezultāts
DESI 2018	10	65.9	62.4	62.6
DESI 2017	12	61.7	58.8	58.5

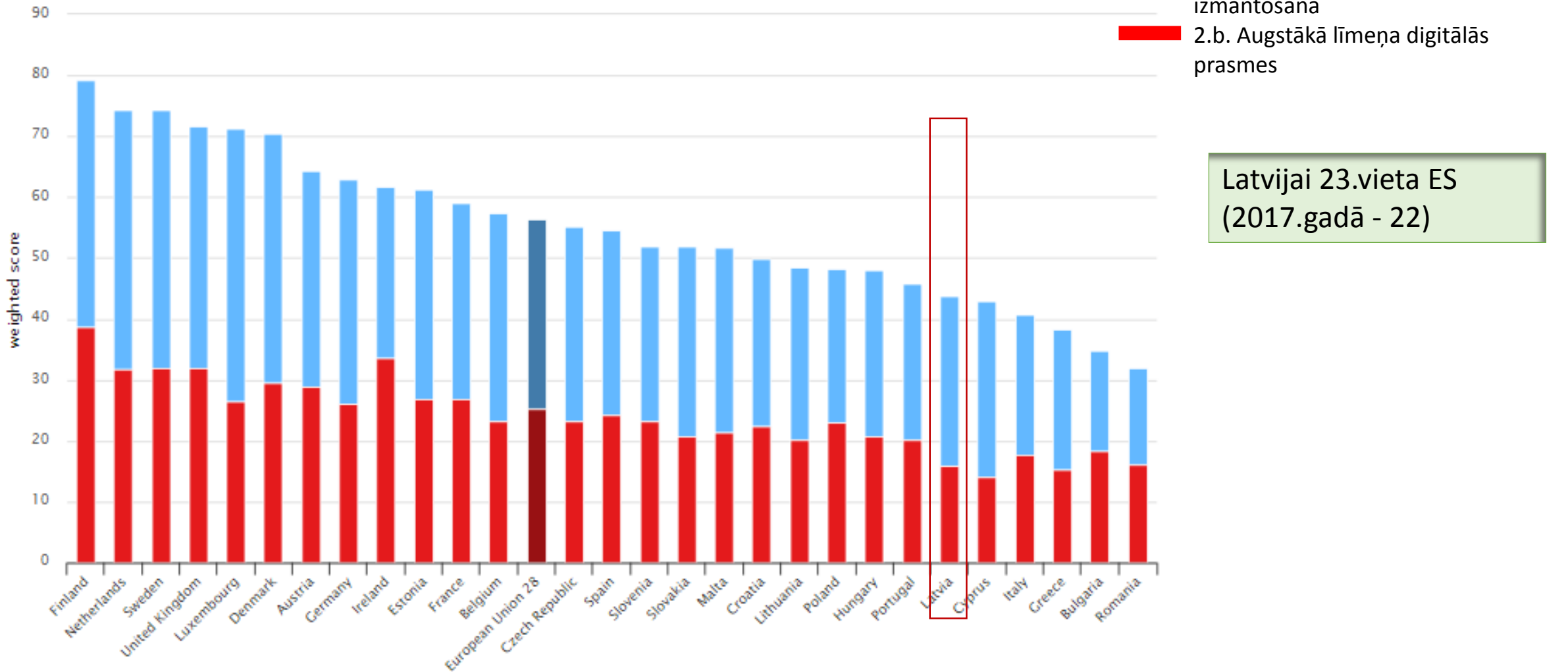
	Latvija				ES
	DESI 2018		DESI 2017		DESI 2018
	vērtība	vieta	vērtība	vieta	vērtība
1.a.1. Fiksētās platjoslas pārklājums Mājsaimniecības, %	93 % →	24	93 %	24	97 %
	2017		2016		2017
1.a.2. Fiksētās platjoslas izmantošana Mājsaimniecības, %	64 % ↑	24	61 %	24	75 %
	2017		2016		2017
1.b.1. 4G pārklājums Mājsaimniecības, % (vidēji)	98 % ↑	8	91 %	15	91 %
	2017		2016		2017
1.b.2. Mobilās platjoslas izmantošana Abonenti uz 100 iedzīvotājiem	91 % ↑	12	78 %	16	90 %
	2017		2016		2017
1.c.1. Ātrdarbīgas platjoslas (NGA) pārklājums Mājsaimniecības ar VDSL, FTTP vai Docsis 3.0 tehnoloģiju pieslēgumu, %	91 % →	8	91 %	8	80 %
	2017		2016		2017
1.c.2. Ātrdarbīgas platjoslas izmantošana Mājokļi, kas ir abonementi ar ≥ 30 Mb/s, %	42 % ↑	14	38 %	12	33 %
	2017		2016		2017
1.d.1. Īpaši ātrdarbīgas platjoslas pārklājums Mājsaimniecības ar FTTP vai Docsis 3.0 tehnoloģiju pieslēgumu, %	88 %	5	N/A		58 %
	2017				2017
1.d.2. Īpaši ātrdarbīgas platjoslas izmantošana Mājokļi, kas ir abonementi ar ≥ 100 Mb/s, %	35,0 % ↑	5	29,5 %	5	15,4 %
	2017		2016		2017
1.e.1. Platjoslas cenu indekss Rezultāts (0–100)	87 % ↑	14	86 %	14	87 %
	2017		2016		2017

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

2. Cilvēkkapitāls

2 Human Capital, by Sub-dimensions of 2 Human Capital

Latvijai 23.vieta ES
(2017.gadā - 22)

2. Cilvēkkapitāls - 2018.gada salīdzinājums ar 2017.gadu

- Cilvēkkapitāla kategorijā Latvija atrodas 23.vietā, atpaliekot no ES vidējā rādītāja.
- Palielinās interneta izmantotāju skaits tomēr 50% iedzīvotāju nav digitālo pamatprasmju. IKT speciālistu skaits ir stabils, taču joprojām tas ir mazāks par ES vidējo.
- Latvijā ir mazs absolventu skaits zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas jomā. Tas potenciāli var atturēt Latvijas uzņēmumus no to digitālas attīstīšanas.

2 Cilvēkkapitāls	Latvija		Grupa	ES
	vieta	rezultāts	rezultāts	rezultāts
DESI 2018	23	43.8	58.6	56.5
DESI 2017	22	44.1	56.5	54.6

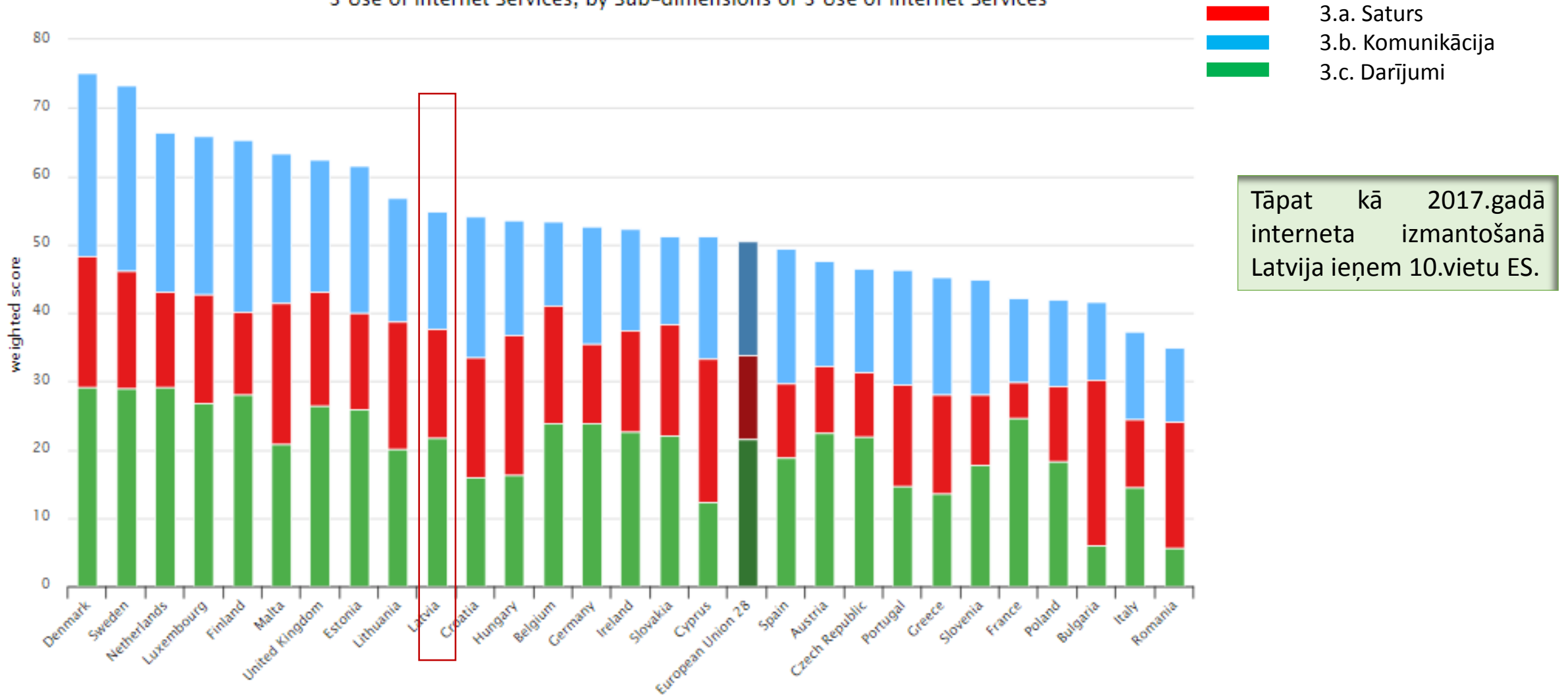
	Latvija				ES
	DESI 2018 vērtība	vieta	DESI 2017 vērtība	vieta	DESI 2018 vērtība
2.a.1. Interneta lietotāji Privātpersonas, %	78 % ↑	18	77 %	16	81 %
	2017		2016		2017
2.a.2. Digitālās prasmes vismaz pamatlīmenī Privātpersonas, %	48 % ↓	22	50 %	19	57 %
	2017		2016		2017
2.b.1. IKT speciālisti Privātpersonas, %	2,2 % →	25	2,2 %	24	3,7 %
	2016		2015		2016
2.b.2. Absolventi zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (STEM) jomā⁵ Uz 1000 cilvēkiem (20–29 g. v.)	12,7 ↓	26	13,1	26	19,1
	2016		2014		2015

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

3. Interneta lietošana

3 Use of Internet Services, by Sub-dimensions of 3 Use of Internet Services

3. Interneta lietošana - 2018.gada salīdzinājums ar 2017.gadu

- Interneta lietošanas rādītājā Latvija saglabājusi 10.vietu.
- Latvijas iedzīvotāji internetbankas izmanto vairāk nekā vidēji ES (8.vieta).
- Arvien vairāk iedzīvotāju izmanto sociālos tīklus (74%), pārsniedzot ES vidējo rādītāju (65%).
- Tikai nedaudz vairāk nekā puse interneta lietotāju (55%) iepirkušies tiešsaistē.

3 – Interneta lietošana	Latvija		Grupa	ES
	vieta	rezultāts	rezultāts	rezultāts
DESI 2018	10	54,8	48,3	50,5
DESI 2017	10	54,5	45,0	47,5

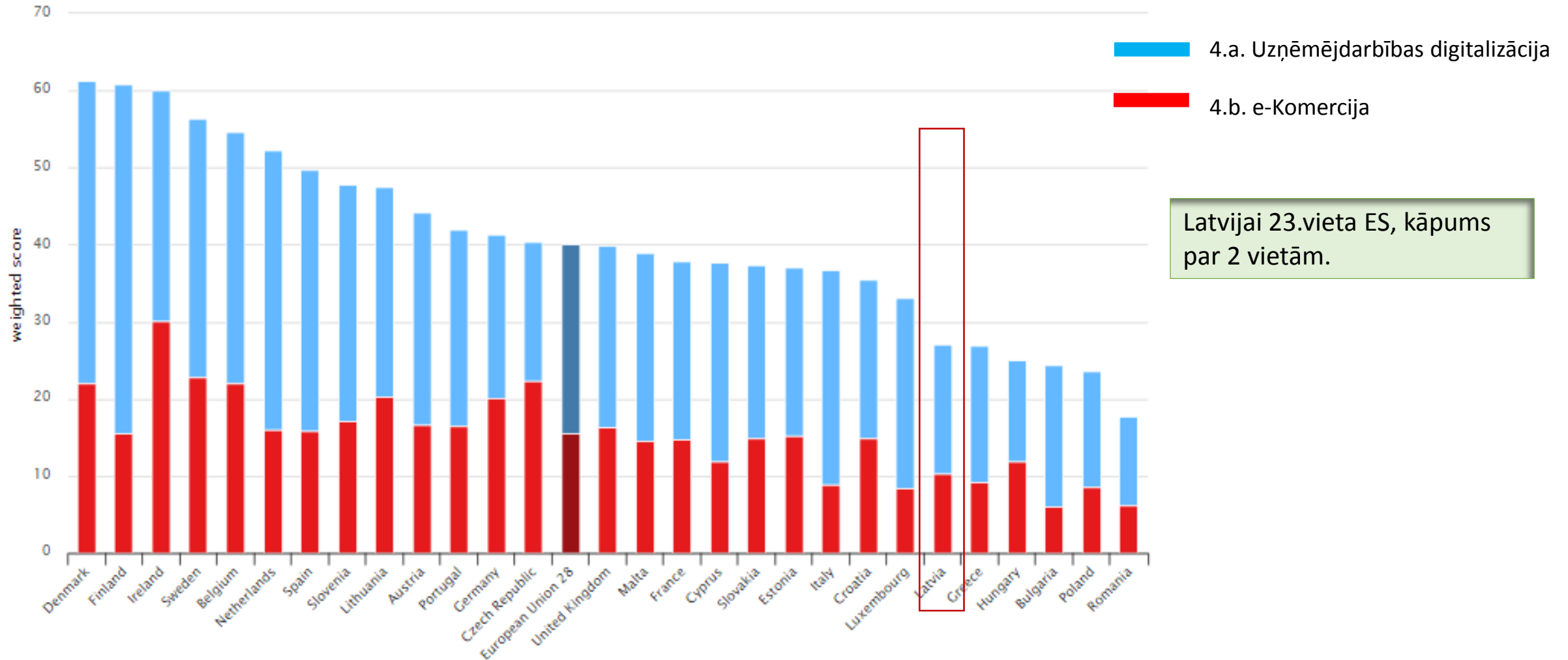
	Latvija				ES
	DESI 2018		DESI 2017		DESI 2018
	vērtība	vieta	vērtība	vieta	vērtība
3.a.1. Ziņas Personas, kas pēdējo 3 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	84 % →	11	84 %	10	72 %
	2017		2016		2017
3.a.2. Mūzika, video un spēles Personas, kas pēdējo 3 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	77 %	19	77 %	19	78 %
	2016		2016		2016
3.a.3. Pieprasījumi video Personas, kas pēdējo 3 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	15 %	15	15 %	15	21 %
	2016		2016		2016
3.b.1. Videozvani Personas, kas pēdējo 3 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	51 % →	14	51 %	9	46 %
	2017		2016		2017
3.b.2. Sociālie tīkli Personas, kas pēdējo 3 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	74 % ↑	10	71 %	11	65 %
	2017		2016		2017
3.c.1. Banku pakalpojumi Personas, kas pēdējo 3 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	75 % ↓	8	78 %	6	61 %
	2017		2016		2017
3.c.2. Iepirkšanās Personas, kas pēdējo 12 mēnešu laikā ir lietojušas internetu, %	55 % →	19	55 %	17	68 %
	2017		2016		2017

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

4. Digitālo tehnoloģiju integrācija

4 Integration of Digital Technology, by Sub-dimensions of 4 Integration of Digital Technology

4. Digitālo tehnoloģiju integrācija - 2018.gada salīdzinājums ar 2017.gadu

- Digitālo tehnoloģiju integrācijas ziņā uzņēmējdarbībā Latvija ieņem 23.vietu, kas ir par divām vietām labāk, kā 2017.gadā.
- Uzņēmumu īpatsvars, kas iegādājas vismaz vienu no tādiem pakalpojumiem kā mākoņdatošana, datu bāzu mitināšana, grāmatvedības lietotnes utt, ir tikai 9,4%.
- Ļoti maz MVU izmanto elektroniskos pārdošanas kanālus.
- Uzņēmumi, kas izmanto digitālo tehnoloģiju iespējas, paaugstina savu produktivitāti.

4 – Digitālo tehnoloģiju integrācija	Latvija		Grupa	ES
	vieta	rezultāts	rezultāts	rezultāts
DESI 2018	23	27,0	42,1	40,1
DESI 2017	25	22,7	38,5	36,7

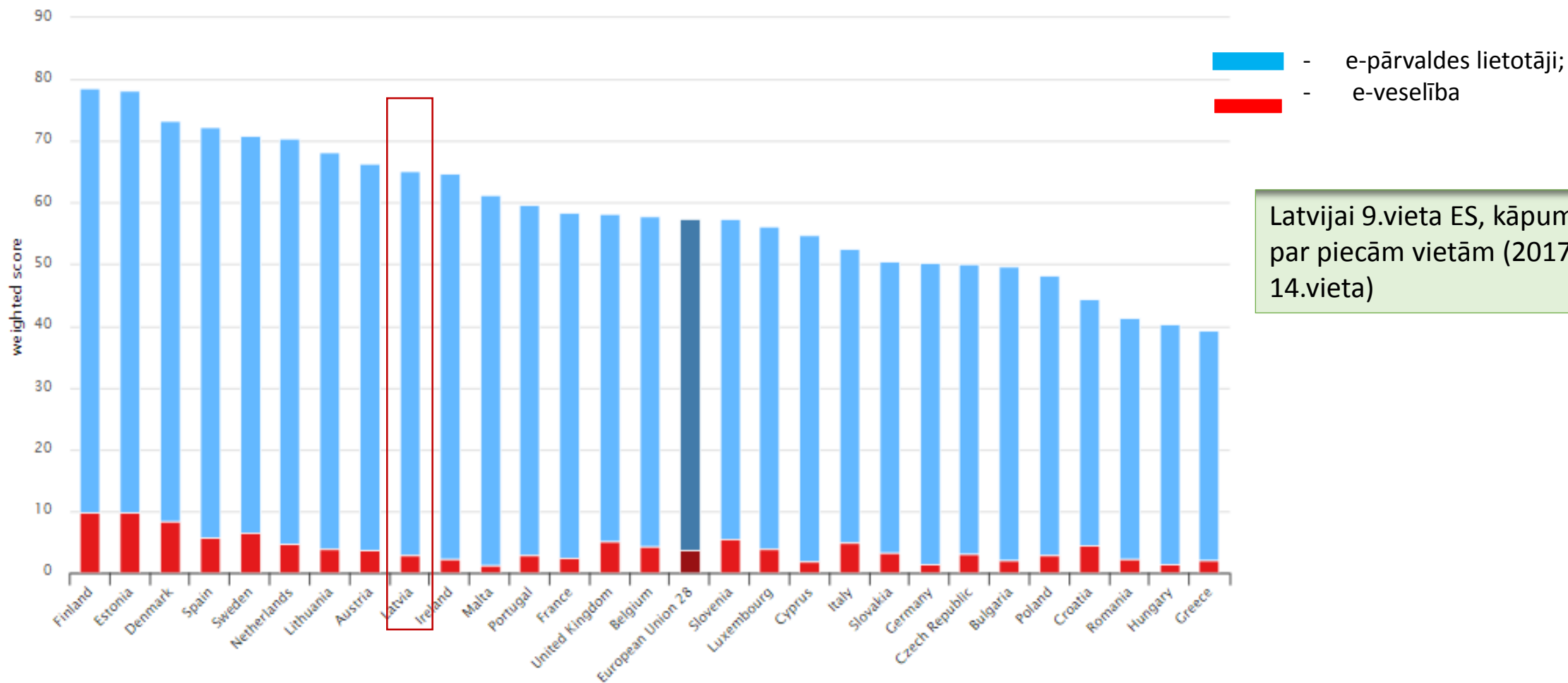
	Latvija				ES	
	DESI 2018		DESI 2017		DESI 2018	
	vērtība	vieta	vērtība	vieta	vērtība	
4.a.1. Elektroniskā informācijas apmaiņa	25 %	↑	24	16 %	28	34 %
Uzņēmumi, %	2017		2015	2017		
4.a.2. Radiofrekvenciālā identifikācija (RFID)	2,8 %	→	22	2,8 %	21	4,2 %
Uzņēmumi, %	2017		2014	2017		
4.a.3. Sociālie plašsaziņas līdzekļi	13 %	↑	25	11 %	25	21 %
Uzņēmumi, %	2017		2016	2017		
4.a.4. E-rēķini	17,0 %	↓	18	18,9 %	10	N/A
Uzņēmumi, %	2017		2016	2017		
4.a.5. Mākonis	9,4 %	↑	24	5,8 %	24	N/A
Uzņēmumi, %	2017		2016	2017		
4.b.1. MVU, kas pārdod tiešsaistē	10,6 %	↑	23	8,1 %	25	17,2 %
MVU, %	2017		2016	2017		
4.b.2. E-komercijas apgrozījums	8,6 %	↑	19	8,2 %	17	10,3 %
MVU apgrozījums, %	2017		2016	2017		
4.b.3. Pārdošana tiešsaistē pāri robežām	4,7 %	↑	25	3,9 %	24	8,4 %
MVU, %	2017		2015	2017		

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

5. Digitālie publiskie pakalpojumi, e-pārvalde

5 Digital Public Services, by Sub-dimensions of 5 Digital Public Services

Latvijai 9.vieta ES, kāpums
par piecām vietām (2017 –
14.vieta)

5. Digitālie publiskie pakalpojumi- 2018.gada salīdzinājums ar 2017.gadu

- Latvijā arvien vairāk tiek izmantoti e-pakalpojumi, panākts kāpums par 8%.
- Strauja attīstība notikusi arī atvērto datu jomā ar kāpumu par 10 vietām.
- Latvija, tāpat kā 2017.gadā, ir saglabājusi 6.vietu valsts pārvaldes tiešsaistes pakalpojumu pieejamībā uzņēmējiem.
- Pirmo reizi DESI novērtējumu vēsturē tiek vērtēta e-veselības pakalpojumu pieejamība, Latvija ierindota 17.vietā.

5 Digitālie publiskie pakalpojumi	Latvija		Grupa	ES
	vieta	rezultāts	rezultāts	rezultāts
DESI 2018	9	65.2	58.5	57.5
DESI 2017	14	53.7	54.9	53.7

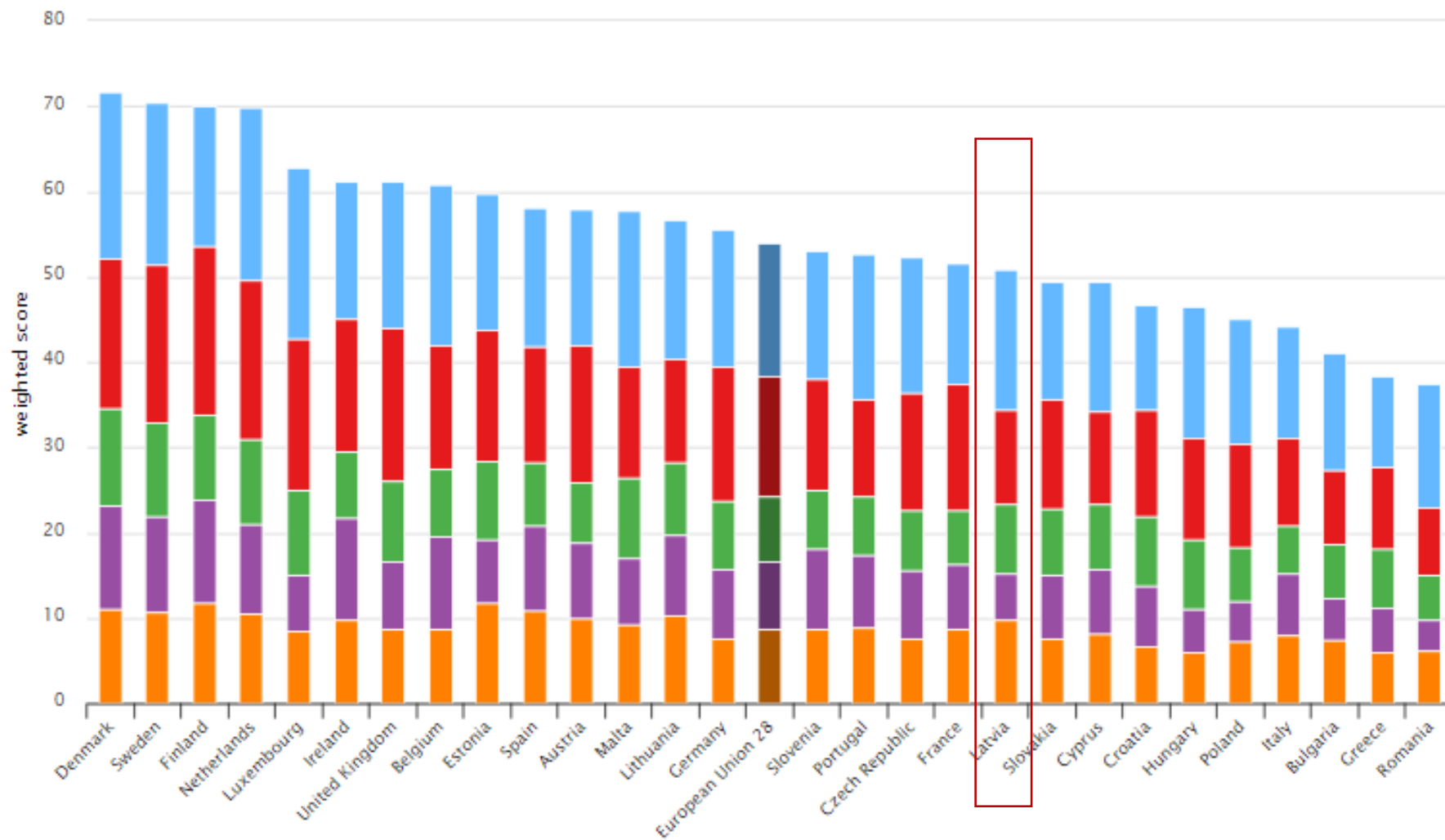
	Latvija				ES
	DESI 2018 vērtība	vieta	DESI 2017 vērtība	vieta	DESI 2018 vērtība
5.a.1. E-pārvaldes lietotāji⁶ <small>Interneta lietotāji, kam jāiesniedz veidlapas, %</small>	77 % 2017	↑ 10	69 % 2016	10	58 % 2017
5.a.2. Automātiski daļēji aizpildītas veidlapas <small>Rezultāts (0–100)</small>	71 2017	↑ 11	58 2016	12	53 2017
5.a.3. Tiešsaistes pakalpojumu pilnīgums <small>Rezultāts (0–100)</small>	90 2017	↓ 10	91 2016	8	84 2017
5.a.4. Digitālie publiskie pakalpojumi uzņēmumiem <small>Rezultāts (0–100), tostarp iekšzemes un pārrobežu gadījumos</small>	93 2017	→ 6	93 2016	6	83 2017
5.a.5. Atvērtie dati <small>% no maksimālā rezultāta</small>	68 % 2017	↑ 18	15 % 2016	28	73 % 2017
5.b.1. E-veselības pakalpojumi <small>Privātpersonas, %</small>	14 % 2017	17	N/A		18 %

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kā uzlabot Latvijas rādītājus?

Digital Economy and Society Index, by Main Dimensions of the DESI

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ministriju priekšlikumi DESI uzlabošanai

- **Aizsardzības ministrija un Ārlietu ministrija:**
 - palielinās atvērto datu pieejamību;
- **Izglītības ministrija, Kultūras ministrija un Centrālā statistikas pārvalde:**
 - sniedz priekšlikumus datu vākšanas metodikas uzlabošanai;
- **Ekonomikas ministrija** rosina par digitālo risinājumu iespējām informēt uzņēmējus ikgadēji organizētā forumā "Atbalsts uzņēmējiem";
- **LIKTA apmācību projekti** "Mazo un mikro komersantu apmācības inovāciju un digitālo tehnoloģiju attīstībai Latvijā" un "IKT profesionāļu apmācības inovāciju veicināšanai un nozares attīstībai";
- **Labās prakses pārņemšana IKT jomaš risinājumos «Klašteru programmas»** ietvaros apmācības, zināšanu pārneses sekmēšanu, u.c. pasākumus;
- **Valsts kancelejas** projekti e-pārvaldes veicināšanai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

PALDIES!

Edmunds Beļskis

Edmunds.Belskis@varam.gov.lv